

Granskning av delårsrapport per 31 augusti 2022

Rapport från
Stadsrevisionen

Dnr: 2022/121

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivits i nämnder och bolag. Stadsrevisionen i Stockholm stad granskar nämnders och styrelsers ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

Publikationerna finns på stadsrevisionens hemsida, stad.stockholm/revision. De kan också beställas från revisionskontoret, revision.rvk@stockholm.se.

Kommunstyrelsen

Granskning av delårsrapport per 31 augusti 2022

Revisorsgrupp 1 har den 14 november 2022 behandlat bifogade rapport. Vi hänvisar till rapporten och överlämnar den till kommunstyrelsen för kännedom.

På revisorernas vägnar

Lars Riddervik
Ordförande

Therese Kandeman
Sekreterare

Innehåll

1. Sammanfattande bedömning	1
2. Inledning	2
3. God ekonomisk hushållning	3
3.1 God ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv	3
3.2 God ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv	5
4. Rättvisande bild av resultatet och ställning	7
4.1 Ekonomiskt utfall	7
4.2 Förvaltningsberättelse.....	8
4.3 Prognostiserat helårsresultat	8
4.4 Investeringar	9
4.5 Revisionskontorets bedömning.....	10

1. Sammanfattande bedömning

Av kommunallagen framgår att de förtroendevalda revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål kommunfullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas delårsrapporten.

Revisionskontoret har, på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna, granskat delårsrapporten per 31 augusti 2022. Granskningen har genomförts på en översiktlig nivå.

Delårsrapporten är i allt väsentligt upprättad enligt god redovisningssed och i enlighet med gällande lagstiftning. De sammanställda räkenskaperna ingår i delårsrapporten för staden och resultatet bedöms i allt väsentligt vara rättvisande.

Revisionskontorets bedömning är att god ekonomisk hushållning uppnås ur ett ekonomiskt perspektiv. Ur ett verksamhetsperspektiv är vår bedömning att god ekonomisk hushållning uppnås delvis eftersom ett av tre inriktningsmål uppnås.

Revisionskontoret bedömer i likhet med kommunstyrelsen att de finansiella målen kommer att uppnås vid årets slut. Däremot avstår revisionskontoret från att bedöma utfallet för verksamhetsområdesmålen då flera av de indikatorer som kommunfullmäktige beslutat om saknar utfall vid delårsrapporteringen.

2. Inledning

2.1.1 Bakgrund

Kommunfullmäktige ska behandla minst en delårsrapport per år. Rapporten ska innehålla en översiktlig redogörelse för en period mellan sex till åtta månader avseende utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat. I samband med kommunfullmäktiges behandling av delårsrapporten ska revisorerna bedöma resultatet i rapporten.

2.1.2 Revisionsfrågor

Granskningen besvaras med följande revisionsfrågor:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av kommunfullmäktige fastställda mål för god ekonomisk hushållning?

2.1.3 Revisionskriterier

Revisionskriterier är de bedömningsgrunder som revisionen utgår ifrån vid analys och bedömning. Följande revisionskriterier kommer tillämpas i granskningen.

- Kommunallag (2017:725)
- Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning
- Rådet för kommunal redovisning rekommendation (RKR), R17 Delårsrapport
- Stadens budget

2.1.4 Avgränsning

Granskningen är översiktlig och omfattar:

- De finansiella rapporterna inkl. noter (resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt drift- och investeringsredovisning).
- Förvaltningsberättelse
- Om prognostiserat resultat är förenligt med målen för god ekonomisk hushållning.

3. God ekonomisk hushållning

Kommunallagen ställer krav på att budgeten ska innehålla finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten. Målen ska vara av betydelse för god ekonomisk hushållning. En utvärdering av om målen har följts och kommer uppnås ska lämnas i stadens förvaltningsberättelse i enlighet med lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning.

3.1 God ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv

I budgeten för år 2022 har kommunfullmäktige fastställt tre inriktningsmål. Inriktningsmålen är verksamhetsövergripande och gäller samtliga nämnder och bolag samt avser hela mandatperioden. De beslutade inriktningsmålen är:

- En modern storstad med möjligheter för alla.
- En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.
- En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.

Inriktningsmålen konkretiseras i tolv verksamhetsområdesmål. Till samtliga verksamhetsområdesmål finns flera indikatorer för att mäta måluppfyllnad. Kommunstyrelsen gör i delårsrapporten en sammanvägd bedömning av måluppfyllnad för helåret genom att analysera nämnders och bolagsstyrelsers prognoser avseende måluppfyllnad per verksamhetsområdesmål, faktiskt utfall eller prognostiserat utfall för indikatorer samt genomförda och planerade aktiviteter.

Kommunstyrelsens bedömning är att ett av tre inriktningsmål kommer att uppnås för år 2022 och att två uppnås delvis. Sex verksamhetsområdesmål bedöms komma att uppnås och sex mål bedöms komma att uppnås delvis (se tabell som följer).

Kommunfullmäktiges inriktningsmål/ verksamhetsområdesmål	Kommunstyrelsens bedömning av måluppfyllelse
1 En modern storstad med möjlighet och valfrihet för alla	Uppnås delvis
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbetet och svenskkunskaper är kort	Uppnås helt
1.2 Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	Uppnås delvis
1.3 I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige	Uppnås delvis
1.4 I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet	Uppnås helt
1.5 I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande	Uppnås delvis
2 En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	Uppnås delvis
2.1 Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	Uppnås helt
2.2 Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	Uppnås delvis
2.3 Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet	Uppnås helt
2.4 Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	Uppnås delvis
2.5 Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	Uppnås delvis
3 En ekonomisk hållbar och innovativ storstad för framtiden	Uppnås helt
3.1 Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	Uppnås helt
3.2 Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna	Uppnås helt

Revisionskontorets bedömning

Vår samlade bedömning är att staden delvis uppnår *God ekonomisk hushållning* ur ett verksamhetsperspektiv mot bakgrund av att ett av tre inriktningsmål uppnås och två uppnås delvis.

Vi avstår från att bedöma måluppfyllnad för varje enskilt mål eftersom det saknas utfall för flera av de indikatorer som kommunfullmäktige beslutat om.

3.2 God ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv

Kommunfullmäktige har fastställt sex finansiella mål i budget 2022. Enligt RKR R17 ska den förenklade förvaltningsberättelsen i delårsrapporten innehålla: "Upplysningar om kommunens och kommunkoncernens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning."

Nedan redovisas måluppfyllelsegrad enligt stadens delårsrapport.

Mål	Uppnått i delårsrapport per 31/8	Revisionskontorets kommentar
Stadens ekonomiska resultat enligt balanskravet för år 2022 ska uppgå till 0,1 mnkr	Helt (5 069 mnkr)	Redovisas endast för delårsutfall. Även prognosen bedöms uppnås av staden.
Nettokostnaderna i förhållande till skatteintäkterna ska inte överstiga 100 %	Helt (86 %)	
Soliditeten för staden respektive kommunkoncernen ska inte understiga 34 % inkl. pensionsåtaganden	Helt (38 %)	Uppgift saknas för koncernen.
Kapitalkostnadernas andel av stadens nettodriftkostnader ska inte överstiga 7,0 %	Helt (6,5 %)	
Budgetföljsamheten ska vara 100 %	Helt (99 %)	Mäts mot prognos i delårsrapporten.
Prognossäkerheten i tertiärrapport 2	Mäts vid årets slut.	Ej tillämplig vid delår.

Revisionskontorets kommentar

I delårsrapporten redovisas kommunstyrelsens bedömning av stadens måluppfyllelse för de finansiella målen 2022, exklusive årets budgetföljsamhet. Dock saknas utfallet för kommun-koncernens soliditet även i år.

Finansiella målen beräknas och redovisas per 31 augusti. Kommunstyrelsens bedömning är att målen kommer att uppnås för helåret. Bedömning för koncernens soliditet saknas.

Revisionskontorets bedömning

Revisionskontoret bedömer att de finansiella målen kommer att uppnås för verksamhetsår 2022 och att verksamheten ur ett ekonomiskt perspektiv bedrivits utifrån *God ekonomisk hushållning*.

4. Rättvisande bild av resultatet och ställning

4.1 Ekonomiskt utfall

Stadens resultat per den 31 augusti 2022 är 5 267 mnkr (4 034 mnkr T2 2021). Bolagskoncernen Stockholms Stadshus AB redovisar ett resultat på 3 407 mnkr (1 840 mnkr) och kommunkoncernen redovisar ett överskott om 7 714 mnkr (4 875 mnkr).

Revisionskontorets kommentar

I vår översiktliga granskning har det inte framkommit några omständigheter som tyder på att stadens finansiella delårsbokslut, i allt väsentligt, inte är upprättat enligt god redovisningssed och i enlighet med gällande lagstiftning.

Följande avvikelser/utvecklingsområden har dock noterats:

- Det finns utrymme för en utvecklad ekonomisk analys av resultatnivå och förväntad utveckling. I den redovisning som görs i delårsrapporten är det svårt att bedöma rimligheten i lämnad prognos jämfört med utfallet i delåret. Detta eftersom det saknas en analys av skillnaden mellan delårsutfallet och lämnad prognos. Enligt resultaträkningen synes t.ex. endast 55 procent av prognostiserade verksamhetsintäkter ha inkommit vid delåret.
- En utveckling av principerna för investeringsredovisningen och/eller prognosantaganden bör ske. Prognosen för investeringsverksamheten korrelerar i begränsad utsträckning med redovisat investeringsutfall per 31 augusti. Årsprognosen i relation till redovisat utfall per augusti indikerar att 43 procent av investeringarna ska genomföras under tertial 3, vilket inte bedöms som rimligt.
- I granskningen noteras, likt tidigare år, att staden klassificerar vissa ianspråktaga reserveringar (kostnader för IT-projekt, sociala investeringar och kompetensutvecklings-satsning) som jämförelsestörande kostnader. Vi delar inte den bedömningen utan anser att posterna tillhör stadens ordinarie verksamhet.
- Likt tidigare år noteras även att staden balanserar 8/12 av vissa beviljade bidrag på skuldsidan. Detta är inte i enlighet med god redovisningssed, dock praxis i staden sedan länge.

4.2 Förvaltningsberättelse

Enligt lag om kommunal bokföring och redovisning 13 kap. ska en delårsrapport innehålla en förenklad förvaltningsberättelse. Enligt RKR:s rekommendation R17 ska förvaltningsberättelse minst innehålla följande avsnitt:

- Händelser av väsentlig betydelse.
- Upplysningar om kommunens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning.
- Redovisning av hur helårsprognosen förhåller sig till fastställd budget för den löpande verksamheten.
- Bedömning av balanskravsresultatet utifrån prognosen.

Revisionskontorets kommentar

Delårsrapportens förvaltningsberättelse innehåller den information som efterfrågas i R17.

Årsprognosen för staden prognostiseras till ett positivt resultat om 2 234 mnkr (925 mnkr) jämfört med budget. Centrala poster som påverkar resultatet är avvikelsen i skatteunderlagsprognosen om 1 900 mnkr och redovisade realisationsvinster från försäljningar om 815 mnkr som ej är budgeterade.

När det gäller utdelning från Stockholm Stadshus AB är denna budgeterad till 1 100 mnkr och enligt förslag till beslut avseende delårsrapporten kommer utdelningen att uppgå till budgeterat belopp. I prognosen ingår även ett aktieägartillskott på 1 000 mnkr netto till Stockholms Stadshus.

Staden redovisar ett positivt balanskravsresultat om 5 069 mnkr per 31 augusti. Balanskravet bedöms även uppnås för helåret.

4.3 Prognostiserat helårsresultat

Utav stadens prognostiserade resultat om 2 234 mnkr står nämnderna för 417 mnkr efter budgetjusteringar. Flertalet nämnder prognostiserar en positiv avvikelse eller ett nollresultat.

Större avvikelser finns för utbildningsnämnden som redovisar ett överskott på 100 mnkr och exploateringsnämnden som redovisar

45 mnkr. Stadsdelsnämnderna prognostiserar ett totalt överskott om 181 mnkr varav de största avvikelserna redovisas av Södermalm 53 mnkr, Norrmalm 31 mnkr och Kungsholmen 28 mnkr. Två nämnder prognostiserar överskridanden av budgeten, kyrkogårdsnämnden -15 mnkr och Skärholmens stadsdelsnämnd -5 mnkr.

Revisionskontorets kommentar

I delårsrapporten redovisas resultatprognos för kommunkoncernen, staden, respektive nämnd och Stockholms Stadshus AB men det saknas en redovisning för respektive bolag i bolagskoncernen.

4.4 Investeringar

Prognosen för koncernens bruttoinvesteringar uppgår till 12 100 mnkr, vilket är 1 200 mnkr lägre än budget. Redovisade avvikelser hänförs främst lägre investeringsnivåer i stadens bostadsbolag samt Stockholm Vatten och Avfall, SVOA, bland annat till följd av förskjutningar i projekt.

Prognosen för nämndernas nettoinvesteringar uppgår till 6,5 mdkr (6,4 mdkr), vilket är 474 mnkr lägre än budget. Avvikelsen hänförs främst till fastighetsnämnden (283 mnkr) och trafiknämnden (100 mnkr). Överskottet i fastighetsnämnden förklaras bland annat av att upprustningen av Tekniska nämndhuset inte förbrukat årets budget, vintertält över en fotbollsplan inte blir av samt försening i detaljplanarbete för Kristineberg. Trafiknämndens överskott anges bland annat bero på osäkerheter och senareläggning i flera projekt samt ökade inkomster.

Exploateringsnämnden prognostiserar en budget i balans. Dock prognostiseras investeringsutgifterna att bli 900 mnkr över budget, vilket kompenseras av lika stor ökning av investeringsinkomsterna. Orsaken till de ökade utgifterna anges vara snabbare produktionstakt än planerat inom bland annat projekten Slussen och Norra Djurgårdsstaden.

För ett antal projekt prognostiseras överdrag över 15 procent alternativt mer än 20 mnkr. För dessa projekt ska nämnderna vidta åtgärder för att sänka utgifterna.

Revisionskontorets kommentar

Redovisad investeringsredovisning, under avsnitt förvaltningsberättelse, redogör för nämndernas avvikelser gällande investeringar. Det finns även en samlad investeringsredovisning per nämnd samt för större projekt under avsnittet investeringsredovisning. Se även rekommendation avseende R4.

4.5 Revisionskontorets bedömning

Vår bedömning är att delårsrapporten i allt väsentligt är upprättad enligt god redovisningssed och i enlighet med gällande lagstiftning. Resultat- och balansräkning visar i allt väsentligt en rättvisande bild av resultat och ställning. De sammanställda räkenskaperna samt stadens och nämndernas delårsbokslut bedöms i allt väsentligt vara rättvisande.

I granskningen har ett antal avvikelser noterats från lag och god redovisningssed. Dessa bedöms dock inte som väsentliga i förhållande till stadens omsättning och balansomslutning, dock strider hanteringen mot god redovisningssed.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att skyndsamt, senast till årsskiftet, tillse att:

- RKR R2, avseende klassificering och periodisering av riktade/generella statsbidrag, följs.
- RKR R4, avseende hantering av sanerings- och rivningskostnader samt lönekostnader för personal som arbetar med att utveckla eller iordningsställa anläggningar, följs.
- RKR R5, avseende klassificering av stadens hyresavtal, följs.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att till nästa delårsrapport tillse att:

- Det finns en tillräcklig analys för att bedöma rimligheten i lämnad prognos jämfört med utfallet i delåret.
- Principerna för investeringsredovisningen och/eller prognosantaganden utvecklas.
- Kostnad för lämnade bidrag redovisas enligt god sed (d.v.s. inte periodiseras med 8/12 i delårsbokslutet enligt nuvarande praxis i staden).